

mo era atu tikanga ranei e ahei ana kia whakahaerea i runga i nga tikanga o tenei Ture o nga huarahi whakahaere. Kua paahitia tenei rarangi, engari ka whakaurua atu tenei kupu, ma te whakaae ra, ano o te komiti poraka me nga mema o te Poari ka whai mana ai nga tikanga o tenei rangi.

No. 18. Ka tau era atu mana ki runga ki te Poari e whakataua ana ki runga ki a ratou e nga huarahi whakahaere. Kua paahitia tenei rarangi i runga i tona ake tikanga.

No. 19. Ka pena ano te mana whakahaere o te Poari ki runga ki nga whenua kua whakatua ki a ratou me nga mana whakahaere o te Kooti Whenua Maori mo runga i te mahi wehewehe, whakatu kai riiwhi, whakatau i te nui o te paanga o ia tangata o ia tangata, me te mahi whakatu kai-tiaki mo nga tangata no ratou te whenua i hapa nei ratou i runga i to te ture ritenga. Kua paahitia tenei rarangi, engari e whakahengia ana te kupu (hapa) e whakatikaia ana ki tona tikanga i (pa) nei ratou i runga i to te Ture ritenga.

No. 20. Ko nga moni e puta mai ana ki te Poari i runga i nga whenua Maori me whakahaere i runga i enei ritenga, ara: (1) Hei utu i te mahi whakahaere; (2) hei whakaea i nga mokete me nga riana e tau ana kia utua; (3) hei utu i nga moni toenga ki nga tangata no ratou te whenua i runga te ritenga o to te tangata paanga. Kua paahitia tenei rarangi i runga ake i tona tikanga.

No. 21. E kore e taea e te tangata nona te whenua, te tuku i tona paanga ki tetahi whenua Maori i roto i te tahi takiwa i whakaaetia kia whakahaerea. Te Ture nei i roto, heoi kau te tuku e taea ko te tuku a wira ki tetahi atu Maori. Kua paahitia tenei rarangi, engari me tuku a wira i a ia ano e toitu ana i tona orange i waenganui i te iwi.

No. 22. E kore te whenua Maori i roto i te takiwa pera e taea te muru te hoko ranei mo te nama. Kua paahitia tenei rarangi i runga i tona ake tikanga.

No. 23. Ka ahei te Poari ki te nama i etahi moni i Kawanatanga, neke ake i te £5,000 i roto i tetahi tau mo te mahi hanga rori, mahi ruri, me te whakatuwhera whenua i runga i te ritenga whakanohonoho tangata. Kua paahitia tenei rarangi i runga i tona ake tikanga.

No. 24. I runga i te tono a nga Maori no ratou te whenua e wha tikanga ana, ka ahei te Poari ki te nama i etahi moni i te Kawanatanga, neke ake i te £5,000, i roto i etahi tau, hei whakaea i nga mokete i etahi atu taunaha ranei i tau ki runga ki nga whenua i te wa i whakaaetia kia whakahaerea te Ture nei i roto me etahi moni neke ake i te £1,000 hei utu i nga nama tarewa a nga tangata Maori no ratou te whenua. Kua paahitia tenei rarangi i runga ano i tona ake tikanga.

No. 25. Ko nga moni he mea pera te nama i te Kawanatanga, me whakahoki mai me te apiti atu i te moni hua, kia rima nga pauna i roto i te rau i runga i te ritenga utu i etahi moni, he mea ata whakarite te nui i roto i ia tau i ia tau, mo te wa neke ake i te 42 nga tau, a ko aua utu tau ra, me tango mai i roto i nga moni e puta mai ana mo nga tangata Maori no ratou te whenua i nama nei aua moni ra mo ratou. Kua paahitia tenei rarangi, engari e whakaurua atu ana tenei kupu, me hawhe te moni hua, kia rua pauna tekau hereni i roto i te rau mo te rima mano pauna.

No. 26. Ko nga hoko a te Karauna kaore i whakaotia me nga whakahaerenga a nga tangata noaiho i timataria i runga i to te ture ritenga, a i taea hoki kia whakaotia i runga i to te ture ritenga me kua i paahitia tenei Ture, ka ahei kia whakaotia atu ki te Poari i roto i nga takiwa i whakaaetia kia whakahaerea te Ture nei i roto. Kua paahitia tenei rarangi i runga ano i tona ake tikanga.

No. 27. Ka ahei te Kawana i roto i tona Kaunihera ki te hanga i nga huarahi whakahaere e tau ana hei whakatutuki i nga tikanga o tenei ture.

Kupu Apiti.—Ka ahei te Kawana i roto i tona Kaunihera ki te whakaae ki te tono atu a nga Poari kia mahia mai etahi ture hei whakakaha i aua Poari, hei whakapumau hoki i tenei Ture katoa mo ake tonu atu. Ko tahi huinga o nga Poari i roto i te tau. Ko nga rarangi katoa o tenei Ture me noho katoa te komiti poraka ki raro i nga mema o te Poari.

APPENDIX J.

HE RIPOATA MA TE KOMITI O NGATIHINEURU MO TE PIRE A TE PIRIMIA O TE PAREMETE O TE KORONI.

2, 3, 4, 5. Me whakatu he poari whenua Maori mo ia takiwa mo ia takiwa, ko nga mema mo taua Poari ko te Komihana o nga Whenua o te Karauna me etahi Pakeha tokorua ma te Kawana raua e whakatu, me etahi Maori tokotoru me ata pooti ratou mo nga tau e toru e nga tangata Maori no ratou nga whenua Maori i roto i ia o aua takiwa ra.

6, 7. Ka whai korama te Poari ina ka noho nga mema tokowha kia tokorua Pakeha kia tokorua Maori o ratou.

8, 9, 10. Ko te whakaetanga o te komiti poraka o nga tangata no ratou te whenua kia whakahaerea nga tikanga o te nei Ture i roto i etahi takiwa e taea ana i runga i te peneitanga, ara ka taea e te Kawana te whakamana i runga i te pitihana a etahi tangata kia rua te kau maha atu ranei o nga tangata no ratou te whenua.

11. A te whakaetanga a te komiti poraka o nga tangata no ratou nga whenua kia whakahaerea nga tikanga o tenei Ture i roto i tetahi takiwa, me tau nga whenua Maori ki te Poari me te whai mana ano o nga riana me era atu taunaha e tika ana i runga i to te Ture tikanga. Ko te tikanga o tenei kupu whenua Maori, he whenua papatupu me era atu whenua a nga Maori haunga ia nga whenua kua hokona e ratou i te Karauna i te Pakeha ranei, whenua ranei e tau, nei nga tikanga o te Ture e whai ake nei ki runga.

12, 13. Ka whai mana te Poari i runga i te whakaae a te komiti poraka o nga tangata no ratou nga whenua ki te rihi i nga whenua Maori mo te wa kia kua e neke ake i te rua tekau ma tahi nga tau, me te whakauru me te kore whakauru ranei i te kupu whakae kia whakaroaina te rihi mo te tahi atu wa kia kua e neke atu i te rua tekau ma tahi nga tau i raro i nga tikanga o nga huarahi whakahaere kei ta te Poari e whakaaro ana e tika ana te ritenga.